

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-28 באוקטובר, 2025, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

דיון בהצעה לתיקון תקן חשבונאות מספר 18 דיווח כספי על ידי בתי חולים ציבוריים וקופות

חולים

1. היו"ר מציין כי הצעה לתיקון תקן חשבונאות מספר 18 (להלן – ההצעה לתיקון) תוקנה בהתאם להחלטה שהתקבלה בישיבה הקודמת והועברה לוועדה המקצועית לצורך אישור להעברתה לרשות ניירות ערך וללשכת רואי חשבון. שואל אם יש הערות להצעה לתיקון.
2. צדיק מציינת כי נשלח מסמך המרכז את הסעיפים שיוספו למבוא והסעיפים שיתוקנו בהצעה לתיקון. מוסיפה כי לגבי התיקון לסעיף 42 לנספח א עלתה אתמול הערה של משתתף¹ שבעקבותיה מוצע לבצע תיקון לנוסח כך שההתייחסות לא תהיה ספציפית להתחייבות בגין פנסיה תקציבית ומענקי יובל אלא התייחסות כללית להתחייבות בגין הטבות עובד לאחר סיום העסקה שמסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת. מסבירה כי הסיבה להצעה זו היא שמענקי יובל משולמים הן במהלך העבודה של העובד והן לאחר סיום העסקה ובחירת המדיניות החשבונאית לעניין הטיפול במדידות מחדש חלה רק על הטבות עובד לאחר סיום העסקה המסווגות כתוכניות להטבה מוגדרת. מציינת כי חלק ממענקי היובל מהווים הטבות עובד אחרות לזמן ארוך וחלק מהווים הטבות עובד לאחר סיום העסקה. מציינת כי בתי החולים יקבעו אם מענק יובל מהווה הטבות עובד אחרות לזמן ארוך או הטבות עובד לאחר סיום העסקה המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת ולגביהן תתאפשר בחירת המדיניות החשבונאית לגבי זקיפת המדידות מחדש (רווח או הפסד או רווח כולל אחר). שואלת אם יש הערות לעניין סעיפי המבוא וסעיפי ההצעה לתיקון.
3. המשתתף מציין כי הטבות עובד לאחר סיום העסקה אינן מוגדרות בהצעה לתיקון ולכן נדרשת הגדרה או הפניה לתקן חשבונאות מספר 39. משתתף אחר מסכים. צדיק מסכימה.
4. חבר ועדה² שואל אם היישום הוא למפרע ואם אפשרות זו ישימה. המשתתף האחר מציין כי התיקונים הם בגין שתי נקודות שלגביהם יש כיום הסתייגויות. מוסיף כי יש בידי בתי החולים המידע וההסתייגות נובעת מכך שהזקיפה היא לדוח על הנכסים נטו ולא לדוח על הפעילויות. מציין כי יש טעות סופר קלה בסעיף 17 במקום "שההוצאות" צריך להיות "בהוצאות".

¹ ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

² ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

5. היו"ר שואל אם ניתן להעביר את הצעה לתקן חשבונאות מספר 18 (מעודכן 2025) לרשות ניירות ערך וללשכת רואי חשבון לתקופת הערות מקדמית. היו"ר, חבר הוועדה, חבר ועדה אחר, חבר ועדה נוסף, חבר ועדה רביעי, חבר ועדה חמישי וחבר ועדה שישי מאשרים.

דיון בשיטת השווי המאזני

6. חבר הוועדה הנוסף מציין כי לכאורה הדיון אמור לעסוק בגילוי דעת 68, אך מאחר שמדובר על דיון ברמה העקרונית יתייחס יותר ל-28 IAS. מציין כי ייתכן שקיימים הבדלים מסוימים בין התקנים אך אין הבדל במהות בין ג"ד 68 לבין IAS 28 לצורך בחינת הקונספציה. מציין כי אין הכוונה להתייחס לאופן יישום שיטת השווי המאזני, אלא על עצם היישום של שיטת השווי המאזני להשקעות בחברות כלולות.

7. חבר הוועדה הנוסף מציין כי שיטת השווי המאזני נוגעת לא רק להשקעות בחברות כלולות, אלא גם לעסקאות משותפות ולחברות שלא אוחדו וכן בדוחות הכספיים הנפרדים להשקעות בחברות בת שהחברה בחרה ליישם לגביהן את שיטת השווי המאזני. מציין כי במצגת יתייחס לכל אחד מסוגי ההשקעות האלה ולכל אחד מהיישומים.

8. חבר הוועדה הנוסף מציין כי בחר להתייחס להיסטוריה של שיטת השווי המאזני ולקשר שלה לאיחוד דוחות כספיים ולשאלה שנעסוק בה האם שיטת השווי המאזני היא שיטה של איחוד בשורה אחת או שיטה של מדידה או שיטה של מדידה שהיישום שלה הוא איחוד בשורה אחת. מציין כי בהתאם למחקר שבוצע, בשנות ה-20 לא הציגו דוחות כספיים מאוחדים מאחר שהגישה היתה שלחברה המדווחת אין שליטה על הנכסים וההתחייבויות של חברות הבת ושיטת השווי המאזני שימשה חלופה כדי לשקף את התוצאות של החברות הבת (היוותה תחליף לאיחוד דוחות כספיים). חבר הוועדה הנוסף מוסיף כי בשנות ה-30 התגברו על הבעיה של שליטה על הנכסים וההתחייבויות של החברות הבת והחל איחוד דוחות כספיים, אשר החליף את שיטת השווי המאזני. מציין כי שיטת השווי המאזני המשיכה להיות מיושמת במקרים שבהם לא אוחדו חברות בת כגון מגבלות על העברת מזומנים, פעילויות שונות וכו'. מציין כי בשנות ה-60 החל יישום של שיטת השווי המאזני גם לחברות כלולות בטענה שקיימת אחריות לפעילות ולביצועים של החברות הכלולות, ונקבע שאין לשקף את הביצועים שלהן על בסיס דיבידנדים בלבד, אלא לפי שיטת השווי המאזני. מסכם כי במקורה ובמהותה שיטת השווי המאזני נולדה כאיחוד בשורה אחת. מציין כי הרעיון של איחוד בשורה אחת מחייב שליטה וההמרה של שיטת השווי המאזני לחברות שאין בהן שליטה היא מקור הבעיה. מוסיף כי הטיפול שמתאים לחברות בנות שהן בשליטה אינו מתאים לחברות כלולות שאין בהן שליטה והוא המקור לבעיות היישומיות ביישום שיטת השווי המאזני לחברות כלולות. מציין כי דוגמה לכך היא רווחים בינ-חברתיים – כאשר חברה אם מוכרת לחברה בת בשליטה מלאה – למעשה לא קרה דבר בקבוצה המאוחדת. מציין כי יישום כלל זה לחברות כלולות דורש התאמה מסוימת וכתוצאה מכך מבוטלים רווחים מעסקאות עם חברות כלולות לפי שיעור ההחזקה. מציין כי התוצאה היא שכאשר חברה מוכרת נכס לחברה כלולה שלה, למרות שהיא איבדה שליטה על הנכס הרווח אינו מוכר במלואו וזאת בניגוד ל-IFRS 15.

9. חבר הוועדה הנוסף מסכם כי הבעיה היא ששיטת השווי המאזני במקור היא שיטת איחוד בשורה אחת, ולפיכך רלוונטית להשקעה בחברות בת ולא לחברות שאינן בשליטה. מציין כי נושא שיטת השווי המאזני קשור באופן הדוק לאיחוד דוחות כספיים וכמובן שנדרשת בחינה ועדכון של התקינה בנושאים אלה כמכלול. מציין כי מניח שנושא איחוד דוחות כספיים ידון בשלב הבא. מוסיף כי התקינה ניסתה לבצע התאמות לשיטה המקורית כדי שתתאים להשקעות בחברות כלולות ובעסקאות המשותפות ולכן התוצאה שהתקבלה היא שהשיטה כוללת גם מאפיינים של איחוד וגם מאפיינים של שיטת מדידה. מציין כי דוגמה נוספת היא שבעת רכישת השקעה בחברה כלולה, החברה נדרשת ליישם את הוראות IFRS 3. מוסיף כי אם נרכשה השקעה בעלות של 100 והשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות נטו הוא 110, לפי IFRS 3 יש להכיר ברווח הזדמנותי (מאפיין איחוד) ואילו אם ההתייחסות לשיטת השווי המאזני היא כשיטת מדידה הרי שאין להכיר ברווח ההזדמנותי ויש למדוד את ההשקעה בהכרה לראשונה בעלות. מציין כי מאחר שהשיטה המיושמת כיום בהתאם ל-28 IAS היא שיטה מעורבת נוצרות בעיות רבות. מוסיף כי כיום קיימת כוונה לבטל את הדרישה לביטול רווחים בינ-חברתיים ב-28 IAS כדי להפוך את השיטה למתאימה יותר לחברות כלולות, אך ביטול דרישה זו אינו פותר את הבעיה.

10. חבר הוועדה הנוסף מציין כי בדיון שנערך ב-EFRAG לאחר מחקר בדרום קוריאה ובמדינות אחרות המסקנה היתה ששיטת השווי המאזני היא "שיטה היברידיית הכוללת מאפיינים של גישת איחוד ושיטת מדידה כאחד". מציין כי ההיברידיית של הגישה היא שיוצרת את הבעייתיות.

11. חבר הוועדה הנוסף מוסיף כי מאפייני האיחוד של שיטת השווי המאזני כוללים: נהלים דומים ל-IFRS 10, ביטול רווחים והפסדים שלא מומשו, אימוץ עקרונות של IFRS 3 לרווח הזדמנותי, עודפי עלות, דרישה למדיניות חשבונאית אחידה (במקור הדרישה נבעה מכך שלא ייתכן שבדוחות המאוחדים תהיה מדיניות חשבונאית שונה לטיפול בפריט), שימוש בדוחות כספיים עדכניים (עד 3 חודשים), הכרה בחלק יחסי ברווח/הפסד ו-OCI ועוד. מציין כי בספרות המקצועית נעשה ניסיון למצוא פתרונות ביישום ולא בשורש הבעיה. מציין כי מאפייני המדידה של שיטת השווי המאזני כוללים: ההשקעה מוגדרת כנכס בודד, הכרה ראשונית בעלות הרכישה בלבד, בדיקת ירידת ערך על ההשקעה כמכלול, אין הכרה בהפסדים מעבר לעלות ההשקעה (אלא אם כן ניתנו התחייבויות נוספות) וטיפול נפרד באופציות ובאג"ח שלא כחלק מההשקעה. מודה למשתתף שהעביר דוגמאות נוספות שיש להוסיף בשקפים 7-8.

12. חבר הוועדה הנוסף מציין כי שיטת השווי המאזני סותרת תקנים אחרים בתקינה הבינלאומית. מביא כדוגמה:

(א) ביטול הרווחים הבינ-חברתיים שסותר את IFRS 15, שכן השליטה על הנכס הועברה.

(ב) סתירה ל-IFRS 10 - חברות כלולות אינן מהוות חלק מהקבוצה כהגדרתה בתקינה הבינלאומית ולמרות זאת מטופלות בהתאם לנהלי איחוד אחדים.

- (ג) בלבול ביחידת החשבון וכי לעיתים ההשקעה מטופלת ככנס בודד ולעיתים מטופלת כחלק מקבוצה כלכלית.
- (ד) הטיפול ברווח מרכישה הזדמנותית מנוגד למודל העלות.
- (ה) בעיית הרישום הכפול לגבי הלוואות בעלות אופי השקעתי – דרך השווי המאזני ודרך שינויי שווי הוגן של זכויות נוספות.
- (ו) הכרה ברווח כולל אחר של חברה כלולה בדוח של החברה המחזיקה יוצרת בעייתיות תפיסתית.
- (ז) הדרישה למדיניות חשבונאית אחידה שאינה ברורה.

13. חבר הוועדה הנוסף מציין כי גם בתקינה האמריקאית מיושמת גישה היברידית. מוסיף כי ניתן דגש על מדידה וניתן לבחור אם למדוד השקעות בחברות כלולות בשווי הוגן או לפי שיטת השווי המאזני – דבר המעיד על כך שההתייחסות לשיטת השווי המאזני היא כשיטת מדידה. מוסיף כי קיימת גמישות ביישום ואין דרישה למדיניות חשבונאית אחידה, מותרים תאריכי דיווח שונים וההשקעה נבחנת לירידת ערך ככנס פיננסי. מוסיף כי למרות הגמישות עדיין קיימים עקבות של התייחסות לשיטה כאיחוד בשורה אחת כגון הקצאת עלות הרכישה בדומה לאיחוד, ביטול רווחים לא ממומשים וטיפול בשינויים בשיעורי החזקה.

14. חבר הוועדה הנוסף מציין כי מהשוואה בין התקינה הבינלאומית לבין התקינה האמריקאית ניתן לראות כי התקינה האמריקאית גם היא גישה היברידית אך היא נוטה יותר להסתכל על שיטת השווי המאזני כשיטת מדידה ומבוצעים תיקונים להסיר עקבות של איחוד מהשיטה. מוסיף כי התקינה הבינלאומית נוקטת בגישה היברידית עם נטייה להתייחסות לשיטת השווי המאזני כגישת איחוד בשורה אחת.

15. חבר הוועדה הנוסף מסכם כי שיטת השווי המאזני סובלת מסתירה מושגית יסודית – מקורה כשיטה לאיחוד חברות בנות בשליטה והיא מיושמת כעת גם על עסקאות משותפות וחברות כלולות בהן אין שליטה ולכן נוצרות בעיות יישום רבות. בדעה כי נדרשת הבחנה בין השקעה בחברה כלולה, השקעה בעסקה משותפת לבין השקעה בחברה בת בדוחות הכספיים הנפרדים. מציין כי לעניין חברות בשליטה, התייחסות לשיטה כאיחוד בשורה אחת הוא נאות. מוסיף כי הקונפליקט נוצר כאשר נעשה ניסיון ליישם את שיטת השווי המאזני להשקעות בחברות כלולות ולעסקאות משותפות.

16. חבר הוועדה הנוסף מציין כי הפתרון המוצע הוא בחינה של כל סוג של השקעה בנפרד ומציאת פתרון בהתאם. בדעה כי לעניין השקעות בחברות בת העיקרון המוביל צריך להיות שחלק בעלי הרוב בהון המאוחד יהיה שווה להון העצמי בדוח הנפרד, מאחר שכך השיטה מהווה איחוד בשורה אחת. מציין כי לשיטת השווי המאזני לא אמורים להיות עקרונות נפרדים, אלא היא מהווה שיקוף של האיחוד במספר אחד ולכן התוצאות לא יכולות להיות שונות. מציין כי כאשר מתבצעות עסקאות מול המיעוט עשויים כיום להיווצר הבדלים. בדעה שאם שיטת השווי המאזני היא תמונת ראי של איחוד דוחות כספיים לא ייתכן שיהיה

הבדל בתוצאות או בהון העצמי בין הדוחות המאוחדים לבין הדוח הנפרד. בדעה כי אין לאחד דוחות כספיים כאשר קיימת החזקה של פחות מ-100% וגישה כזו גם תפתור את הבעייתיות האמורה, אך זה לא הנושא לדיון היום.

17. חבר הוועדה הנוסף מציין כי לעניין חברות כלולות ועסקאות משותפות יש לבחון את הגדרת השפעה מהותית לעומת הגדרת שליטה משותפת. מציין כי המונח השפעה מהותית אינו ברור ואינו מדיד. מוסיף כי השפעה מהותית הוא מונח מעורפל, קשה לזיהוי, אין לו קשר לאיחוד וקיימת בעייתיות במושג שנכלל בה – אחריות לתוצאות (לא ברור איזו אחריות יש לתוצאות ועד כמה היא שונה מאחריות שיש לבעל מניות שמחזיק 5%). מציין כי לעומת זאת שליטה משותפת הוא מושג ברור, ניתן לזיהוי, מצדיק איחוד חלקי ועוסק באחריות משותפת (למעשה כאשר ההחלטות צריכות להתקבל במשותף). בדעה כי מאחר שיש אחריות משותפת לתוצאות קיימת הצדקה לאיחוד של רווח או הפסד לפי החלק של החברה המחזיקה, אך לא איחוד של המאזן (במאזן רק נכס אחד והוא השקעה).

18. חבר הוועדה הנוסף מציין כי לעניין עסקאות משותפות, בדעה כי יש לפתח מסגרת של איחוד לפי החלק של החברה המחזיקה לאור השוני בהגדרת שליטה משותפת והשפעה מהותית. בדעה כי ניתן ליישם את שיטת השווי המאזני המשופרת – מעין שילוב בין איחוד לבין השקעה, מאחר שהשיטה צריכה לשקף יותר אלמנטים של איחוד (ברווח או הפסד בלבד ולא במאזן). בדעה כי גם אם מדובר בשיטת מדידה שמבוססת על החלק בהון או החלק ברווחים של העסקה המשותפת היא מתאימה לטיפול בעסקאות משותפות. מוסיף כי גם ביישום כזה עדיין יהיה צורך להתמודד עם הטיפול ברווחים בין-חברתיים, יחידת החשבון וירידת ערך. מציין כי התנגד לשיטת האיחוד היחסי עקב האיחוד של הנכסים וההתחייבויות ולא של רווח או הפסד.

19. חבר הוועדה הנוסף מציין כי לעניין חברות כלולות, בדעה כי לא ניתן להשאיר את שיטת השווי המאזני. מציין כי קיימות מספר חלופות לטיפול:

(א) פישוט משמעותי של שיטת השווי המאזני: לדוגמה, על ידי הסרת כל הדרישות דמויות איחוד (שיקוף רק של חלק בהון חברה כלולה- ללא עודפי עלות) – שיטה כזו תיצור איזון בין עלות לבין שווי הוגן מבלי להכביד על החברות.

(ב) מעבר למדידה בשווי הוגן: שיטת מדידה - היתרון הוא הרלוונטיות של המידע וזו שיטה עקבית עם המדידה של השקעות שאין עליהן שליטה. ניתן לשלב זאת כאופציה כדי לא להכביד על הגופים המדווחים.

(ג) חזרה למודל עלות משופר: מדידה בעלות עם דרישות גילוי נרחבות (שינויים בהון של החברה המוחזקת) - פשטות יחסית אך אובדן מידע רלוונטי משמעותי.

(ד) שמירה עם הבהרה מושגית (שווי מאזני לייט): המשך יישום השיטה תוך ביצוע שינויים לנטרול אלמנטים של איחוד ושימת דגש גדול יותר לשיטת מדידה. משמרת המצב הקיים אך דורשת משאבים נרחבים (לבטל את הדרישות לגבי רווח כולל

אחר, פערי זמן, רווח הזדמנותי, מדיניות חשבונאית אחידה ולהשאיר את עודפי העלות).

20. חבר הוועדה הנוסף מסכם כי שיטת השווי המאזני היא שיטה של איחוד בשורה אחת שנעשה ניסיון להתאים אותה להשקעות בחברות כלולות, אך היא אינה מתאימה ולכן נוצרות סתירות. בדעה כי הוועדה המקצועית לא צריכה לעסוק בטיפול בבעיות יישום, אלא יש לבצע חשיבה מקיפה ואסטרטגית לגבי השיטה – אם מדובר על שיטת מדידה יש לבחון שיטות מדידה חלופיות טובות יותר ואם מדובר על שיטת איחוד – יש לפתור את הסתירות המושגיות.

21. היו"ר מודה לחבר הוועדה הנוסף על העבודה שנעשתה ועל דרך ההצגה ומציין כי זו המומחיות שלו. מבקש לשמוע את עמדות הנוכחים.

22. משתתף נוסף מציין כי מודה לחבר הוועדה הנוסף על ההצגה ומסכים עם חבר הוועדה הנוסף שיש תחילה להחליט אם שיטת השווי המאזני היא שיטת מדידה או איחוד בשורה אחת. מציין כי הן בתקינה האמריקאית והן בתקינה הבינלאומית (התיקון המוצע האחרון מדבר על ביטול ההוראות לגבי ביטול רווחים בין-חברתיים) יש נטייה יותר לשיטת מדידה. בדעה כי יש להכיר בכך שזו שיטת מדידה ויש להכיר בכך שמדובר בשיטת מדידה נחותה למדידה בשווי הוגן. מציין כי בתקינה האמריקאית, קיימת אפשרות למדידה בשווי הוגן (15-20 שנים) גם ללא דרישה לעקביות והמשמעות היא שקיימת הכרה בכך שמדובר בשיטה נחותה למדידה בשווי הוגן. מוסיף כי בזמנו בדק את יישום חלופת המדידה בשווי הוגן בארה"ב ונדיר שחברות בוחרות בחלופה זו. מציין כי ההנהלה מעדיפה שלא תהיה תנודתיות בתוצאות ומדידה בשווי הוגן תוביל לתנודתיות בתוצאות. מוסיף כי חלופת השווי ההוגן נבחרה רק בחברות סטארט-אפ. מציין כי אם חברה מעוניינת למדוד חברות כלולות לפי שווי הוגן, יש לאפשר לה זאת גם ללא דרישה לעקביות.

23. משתתף רביעי שואל למה הכוונה ללא דרישה לעקביות. המשתתף הנוסף משיב כי הכוונה היא שניתן לבחור בחלופת השווי ההוגן להשקעות מסוימות, אך לא לאחרות. מוסיף כי אם נבחרה חלופת השווי ההוגן להשקעה מסוימת החברה לא יכולה לחזור בה מהבחירה בחלופה זו.

24. חבר הוועדה החמישי מודה לחבר הוועדה הנוסף על המצגת ומציין כי היא נוגעת בסתירות ובאתגרים שונים ביישום. מציין כי ה-IFRS דן בשנים האחרונות בנושא ובחן אפשרות לבטל כלל את השיטה או לשנות אותה וכרגע ההחלטה שלהם היא לבצע שינויים מצומצמים בשיטה. מוסיף כי מבחינת תוכנית העבודה יש לבחון אם נושא שיטת השווי המאזני צריך לעמוד בראש סדר העדיפויות לאור העובדה שיש נושאים שבהם אין תקינה ישראלית כלל. מציין כי בתקינה הישראלית אין תקן מקביל ל-IFRS 3 לגבי צירופי עסקים ובמקביל נדרשת התאמה של ג"ד 57 ל-IFRS או ל-IFRS for SME. בדעה כי הדיון בשיטת השווי המאזני כרוך גם בשאלה איזה מודל לאיחוד יאומץ ואיזה תקן צירופי עסקים יאומץ. מציע

לדון בנושא שיטת השווי המאזני לאחר שתגובש מדיניות או תקנים בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים.

25. המשתתף האחר מסכים עם חבר הוועדה החמישי. מסכים עם מרבית הנקודות שהעלה חבר הוועדה הנוסף. בדעה כי לשיטת השווי המאזני יש גם יתרונות במקרים מסוימים מבחינה יישומית פרקטית. מציין כי קיימים עיוותים כאשר יש השקעה במניות רגילות ובמניות בכורה ונוצרת ספירה כפולה של הפסדי אשראי כאשר משיכת ההפסדים היא לפי האחוז במניות הרגילות. בדעה כי קיימים נושאים אחרים שבהם קיימים עיוותים לא פחות משמעותיים. בדעה שיש לנסות ולהשפיע על ה-IASB לטיפול בשיטת השווי המאזני מהיסוד ויש להעביר ל-IASB מסמך שיתבסס על המצגת של חבר הוועדה הנוסף. בדעה כי מבחינת התקינה הישראלית עדיף שלא ליצור הבדל בנושא זה ועדיף שהתקינה הישראלית תהיה קרובה ככל שניתן לתקינה הבינלאומית וזאת מאחר שהסטודנטים לומדים תקינה בינלאומית ולא תקינה ישראלית. בדעה כי יש לנסות להשפיע על התקינה הבינלאומית. מסכים עם חבר הוועדה החמישי שקיימת חשיבות ודחיפות גדולה יותר לנסות ולצמצם הבדלים בנושא שליטה ואיחוד. מוסיף כי כאחרים על התקינה הישראלית יש לשאוף לצמצם הבדלים ככל שניתן ולא ליצור הבדלים חדשים.

26. חבר הוועדה הרביעי מודה לחבר הוועדה הנוסף על המצגת. חבר הוועדה הרביעי מציין כי עמדתו שונה מזו של המשתתף האחר וחבר הוועדה החמישי מאחר שהשימוש בשיטת השווי המאזני נפוץ יותר בישראל מאשר במקומות אחרים בעולם. מוסיף כי עצם העובדה שיש 12-11 החלטות פרה-רולינג של רשות ניירות ערך בנושא מהי השפעה מהותית ובתקופה שהיו SAB היו אינספור SAB בנושא מעיד שהבעיה היא בהגדרה של השפעה מהותית. מציין כי הקונספט של השפעה מהותית נולד בחטא והוא מאוד בעייתי להבנה ובייחוד בעת השגת השפעה מהותית או אובדן השפעה מהותית. בדעה כי יש לטפל בשיטת השווי המאזני ללא קשר לתקן צירופי עסקים. בדעה כי אם תבוטל שיטת השווי המאזני ותיבחר החלופה של שווי הוגן (בדעה כי זו החלופה הנאותה), חלק גדול מהבעיות יפתרו. מציין כי קיים מספר דיונים עם הצוות של ה-IASB ועם ה-IASB וקיים חשש לטפל בנושא. מדגיש כי באירופה ובקנדה יש פחות השקעות בחברות כלולות מאשר בישראל. מציין כי בישראל הנושא הוא יותר נפוץ ויותר בעייתי ולכן בדעה שיש לטפל בנושא. בדעה כי חלופת השווי ההוגן היא החלופה הראויה למדידת השקעות בחברות כלולות.

27. חבר הוועדה השישי מודה לחבר הוועדה הנוסף על ההצעה. מציין כי שיטת השווי המאזני מהווה יצור כלאיים מעוות מאוד ויש לנקוט בכיוון אחד – שווי הוגן או איחוד. תומך בעמדת חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה הרביעי. מציין כי ה-IASB בכוונה לא דן בסוגיה של מהי שיטת השווי המאזני ובהצעה לתיקון האחרונה התקבלו החלטות לפתרון בעיות יישום מבלי לטפל בשורש הבעיה. בדעה כי אין כרגע לבטל את שיטת השווי המאזני כלל בתקינה הישראלית מאחר שכפי שהמשתתף האחר ציין הדבר יצור פער משמעותי לעומת ה-IFRS אלא להוסיף חלופה של שווי הוגן. חבר הוועדה השישי מציין כי השאלה היא מה המשמעות של הוספת חלופה של שווי הוגן, מאחר שבהתאם להצעה לתקן של מכשירים פיננסיים אם

אין מחיר מצוטט לנכס או לנכס דומה, המדידה היא בעלות עם עדכון לשווי הוגן רק כאשר יש מחיר ניתן לצפייה. בדעה כי מדידה בעלות אינה מתאימה מאחר שמדובר באובדן של מידע רלוונטי. בדעה כי לגבי השקעות בחברות כלולות יש להוסיף חלופת שווי הוגן מבלי להתיר מדידה בעלות אם אין מחיר מצוטט, אשר תיבחר לגבי כל השקעה בנפרד. מציין כי כתוצאה מכך השקעות בחברות כלולות ימדדו לפי שווי הוגן או לפי שיטת השווי המאזני (מאחר ששיטה זו ככל הנראה לא תיעלם מה-IFRS).

28. חבר הוועדה האחר מודה לחבר הוועדה הנוסף על הצגת הדברים והחזרה להיסטוריה ולמקור השיטה. בדעה כי פרקטית ההבנה העמוקה אינה מאפיינת את יישום שיטת השווי המאזני. מציין כי מתן חלופה של מדידה בשווי הוגן, אשר לא תיושם כלל על ידי החברות, לא באמת תתרום ותעשה שינוי. בדעה כי ניתן לשפר את המודל של שיטת השווי המאזני על ידי הסרת אלמנטים של איחוד ופישוט השיטה גם אם תוסף חלופה של שווי הוגן. בדעה כי ללא קשר יש להעביר ל-IASB את המצגת ל-IASB ולהציע להם להתייחס לסוגיות העולות ממנה. מציין כי התהליכים במוסדות הבינלאומיים הם לעיתים ארוכים יותר, אך למרות זאת רצוי להעביר את המצגת לעיונם.

29. משתתף חמישי מציין כי עלו נקודות מאוד חשובות, אך לא מרגיש נוח לסטות בצורה מובהקת מהתקינה הבינלאומית. בדעה כי המגמה של הוועדה המקצועית היתה לאמץ את התקינה הבינלאומית וקיימות סוגיות נוספות שיוצרות עיוותים ולמרות זאת מתבצע אימוץ של התקינה הבינלאומית. מוסיף כי המגמה היתה להקל על החברות הפרטיות כאשר העלות עולה על התועלת, אך בדעה כי במקרה זה העלות אינה עולה על התועלת. מציין כי יש לשקול אם סטייה מהתקינה הבינלאומית לגישה שהיא יותר "נכונה" היא נאותה.

30. היו"ר שואל אם הוספת חלופה של שווי הוגן מקובלת על המשתתף החמישי מאחר שהחלופה של שיטת השווי המאזני תיוותר וכך לא תהיה סתירה לתקינה הבינלאומית. חבר הוועדה החמישי מציין כי גם בהצעה זו קיימת סתירה לתקינה הבינלאומית מאחר שבתקינה הבינלאומית חברה לא יכולה לבחור למדוד השקעה בחברה כלולה בשווי הוגן, אלא אם כן מדובר בקרן הון סיכון ובחברות דומות. היו"ר מציין כי ייתכן שיש בכך הקלה לחברות הפרטיות. המשתתף החמישי מציין כי מתן חלופה כזו פוגעת בהשוואתיות בין חברות (חלק מהחברות ימדדו בשווי הוגן וחלק מהחברות ימדדו בשיטת השווי המאזני).

31. חבר הוועדה מודה לחבר הוועדה הנוסף על המצגת וההצגה המעמיקה והמקצועית. מציין כי אינו מתנגד להוספת חלופה של מדידה בשווי הוגן (ללא הקלה כאשר אין מחיר מצוטט) ומנגד כפי שציין המשתתף הנוסף, חלופה זו אינה מיושמת לעיתים קרובות בפרקטיקה בהתאם לתקינה האמריקאית. מציין כי מבחינת החברות הפרטיות מדובר בהכבדה מאחר שבמקרים רבים נדרשת הערכת שווי וקשה להאמין שחברות פרטיות יבחרו לבצע הערכות שווי מידי תקופה לחברות כלולות. חוזר ומציין כי אינו מתנגד להוספת חלופה זו, אך לא מאמין שהוספת חלופה כזו תביא לשינוי. מסכים שיש בשיטת השווי המאזני מספר עיוותים ונכון שהוועדה המקצועית תטפל בעיוותים אלה בצורה נקודתית. בדעה כי אין לבטל את

שיטת השווי המאזני מסיבות שונות – בין היתר מאחר שאין להתנתק מהתקינה הבינלאומית בניגוד לגישה שננקטה עד היום על ידי המוסד לתקינה, פערים שיקשו על חברות פרטיות את המעבר ל-IFRS בעת ההנפקה ועוד. מוסיף כי מבחינת סדר קדימויות בדעה כי טיפול בשיטת השווי המאזני חשוב יותר מטיפול בנושא האיחוד וצירופי עסקים מאחר שחברות פרטיות רבות אינן מאחדות דוחות כספיים ורו"ח המבקר מסתייג בחוות דעתו ואילו שיטת השווי המאזני מיושמת.

32. משתתף שישי מודה לחבר הוועדה הנוסף על המצגת המקיפה. מציין כי בתקינה בעולם קיימת שיטת השווי המאזני ולא יהיה זה נאות לבדל את ישראל מהעולם ולבטל את שיטת השווי המאזני. בדעה כי הנושא נבחן מספר פעמים במוסדות השונים ולא התקבלה החלטה לבטל את השיטה. מוסיף כי כפי שנאמר אין ליצור פער משמעותי כזה מול התקינה הבינלאומית. מציין כי לעניין חלופת השווי ההוגן שקיימת בתקינה האמריקאית – חושש מהערכות שווי שיבוצעו על ידי החברות הפרטיות אשר עשויות להיות במהימנות נמוכה ובכך לפגוע במהימנות של הדוחות הכספיים. בדעה כי לחלק מהעיוותים שצוינו על ידי חבר הוועדה הנוסף יש הצדקה. בדעה כי ניתן לבצע תיקונים מסוימים לשיטה, לדוגמה הדרישה למדיניות חשבונאית אחידה היא קשה ליישום בפרקטיקה.

33. המשתתף הרביעי מציע לאפשר לחברות לתת גילוי לשווי ההוגן של ההשקעה בחברה כלולה במקרים שבהם ההצגה לפי שיטת השווי המאזני מעוותת. מוסיף כי מתן גילוי לשווי ההוגן הוא בדומה למתן גילוי לשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה בגישת העלות. מסכים שיש במקביל להעביר את החומר גם לוועדה הבינלאומית.

34. היו"ר מציין כי ניתן לשלוח את המצגת לוועדה הבינלאומית, אך עדיף שחבר הוועדה הנוסף יציג להם את הנושא.

35. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי לא תהיה תועלת במשלוח המצגת לוועדה הבינלאומית לאור המצב של הוועדה הבינלאומית. מוסיף כי הנושא נדון לאחרונה והוועדה הבינלאומית אינה מעוניינת לטפל בנושא בשלב זה. מציין כי הדעות שהובעו ברובן מתנגדות ליצירת פער מול התקינה הבינלאומית, אך לא הייתה התייחסות לאחת הבעיות שהיא מהי השפעה מהותית, כיצד ניתן להגדיר אותה וכיצד ניתן לזהות אותה ללא קשר אם מדובר באיחוד בשורה אחת או בשיטת מדידה. מציין כי ל-IASB אין פתרון לסוגיה זו והוועדה הבינלאומית גם נמנעה מלעסוק בנושא. בדעה כי אם הכוונה היא לטפל בנושא שיטת השווי המאזני יש לקבוע מהי השפעה מהותית בתקינה הישראלית.

36. חבר הוועדה הנוסף מסכים עם חבר הוועדה הרביעי ומציין כי לפני שמעלים טיעונים של שיקולים מעשיים (פער מהתקינה הבינלאומית, קושי בעת הנפקה של חברה פרטית וכו') יש לבחון את הסוגיה מבחינה תיאורטית טהורה. בדעה כי החלטות בנושאים שונים עשויות בסופו של דבר להיות מושפעות משיקולים פרקטיים, אך השיקולים הפרקטיים לא צריכים להוביל את הדיון. בדעה כי יש לקבל החלטה אם שיטת השווי המאזני צריכה לשקף

אלמנטים של איחוד או אלמנטים של מדידה או שהיא שיטת מדידה המשקפת את ההון העצמי של החברה המוחזקת ובהתאם לכך לפעול כדי לפשט את השיטה. מקבל את העמדה שהובעה כי מדידה בשווי הוגן עשויה לא להתאים לחברות הפרטיות, אך אינו מתנגד להוספת חלופה כזו. מציין כי אם יוחלט ששיטת השווי המאזני היא שיטת מדידה משופרת שמשקפת שינויים בהון העצמי של החברה המוחזקת, יהיה צורך לנטרל את האלמנטים של איחוד מהשיטה – פערי זמן, מדיניות חשבונאית אחידה וכו'. בדעה כי הוועדה הבינלאומית מודעת לקושי המושגי, אך היא אינה מעוניינת לעסוק בכך וכי הוועדה המקצועית צריכה לקיים את הדיון ובסופו של דבר להחליט אם לבצע את השינוי במלואו או לכל הפחות להתקרב לפתרון הרצוי. בדעה כי יש לפשט את שיטת השווי המאזני.

37. היו"ר בדעה כי גם אם הוועדה המקצועית תבצע שינוי לג"ד 68, לא בטוח שתהיה מהפכה בנושא כי במקרים רבים קיימת הסתייגות בדוח המבקר בגין יישום שיטת השווי המאזני. מציין כי המטרה תהיה לשפר את שיטת השווי המאזני כדי למנוע עיוותים ולהקל על החברות הפרטיות. בדעה כי לגבי סדרי עדיפויות, מקבל את עמדת חבר הוועדה שאין לדחות את הדיון בנושא זה, בייחוד לאור העובדה שהדיון בנושא כבר החל בישיבה זו. תומך בפישוט שיטת השווי המאזני ובכך תהיה תרומה גדולה ליישום שיטת השווי המאזני.

38. משתתף שביעי מציין כי עמדתו של חבר הוועדה הנוסף בנושא מוכרת לו. בדעה כי קיימת חשיבות לכך שהתקינה הישראלית תהיה דומה לתקינה הבינלאומית וכי סטייה בדרך כלל מתבצעת כאשר יש מאפיינים שונים בישראל. שואל אם יש הצדקה ליצירת הבדל הן מול התקינה הבינלאומית והן מול התקינה האמריקאית ולקביעת תקינה חדשה שהיא המצאה ישראלית. בדעה כי התהליכים לשינוי תקן בתקינה הבינלאומית הם ארוכים יותר וכוללים חשיבה רוחבית – הקמת קבוצות חשיבה, בחינת השלכות רוחביות, בדיקת עלות תועלת ובדיקת יישום לאחר התקנת תקן. מציין כי ייתכן שבועדה המקצועית לא יובאו בחשבון כל ההיבטים האלה. מוסיף כי עלה טיעון של חוסר השוואתיות במדידת חברות כלולות בין חברות שונות. מציין כי תיאורטית קיימת אפשרות לחוסר השוואתיות גם בתקינה האמריקאית, אך יש לבחון זאת לעומק. מוסיף כי גם אם יוחלט על התאמות מסוימות לשיטת השווי המאזני, עדיין תיוותר הבעייתיות שהועלתה על ידי חבר הוועדה הנוסף לגבי מהות השפעה מהותית ומהות שיטת השווי המאזני. שואל אם לאור כל האמור לעיל יהיה זה נכון לקבוע תקן שיהיה חידוש עולמי.

39. היו"ר מציין כי הציע לפשט את שיטת השווי המאזני כדי להקל על חברות פרטיות. בדעה כי לא מדובר בסטייה משמעותית מהתקינה הבינלאומית. מציין כי נושא של מדיניות חשבונאית אחידה היווה קושי משמעותי לחברות המחזיקות.

40. המשתתף החמישי מסכים עם היו"ר ומציין כי גישה זו תואמת את הקו של הוועדה המקצועית של התאמה של התקינה הבינלאומית לחברות פרטיות, שאין להם משאבים או את היכולת לבצע את דרישות ה-IFRS. התנגד לשינוי הדרמטי של ביטול שיטת השווי

המאזני. מוסיף כי יש לדון ולנסות למצוא נקודות נוספות שיאפשרו להפוך את התקינה הבינלאומית לברת-יישום לחברות הפרטיות בישראל.

41. היו"ר מציע להקים ועדת משנה שתכין הצעה להוראות שיש לתקן בשיטת השווי המאזני כדי להקל על חברות פרטיות, אם הצעתו לפשט את שיטת השווי המאזני עבור חברות פרטיות מקובלת על חברי הוועדה.

42. חבר הוועדה הנוסף שואל אם היו"ר מתייחס לשיטת השווי המאזני כשיטת מדידה המיושמת על ידי אלמנטים של איחוד בשורה אחת ומבקש מועדת המשנה לבחון את הטיפול בנושאים אחרים כגון החזקה במכשירים נוספים. בדעה כי מדובר על נקודת פתיחה טובה לדיון, אך השאלה היא אם השיטה תיושם רק אם הושגה השפעה מהותית או שכל החזקה מעל אחוז מוגדר, מאחר שאם מדובר בשיטת מדידה אין משמעות למונח השפעה מהותית. חבר הוועדה הרביעי מסכים. היו"ר מציין כי ועדת המשנה תוכל לדון בנושא זה ולקבוע מהי השפעה מהותית ואם קיימת חשיבות למונח זה לצורך יישום שיטת המדידה.

43. היו"ר מבקש מחברי הוועדה להצביע לגבי הצעתו להקים ועדת משנה שתעסוק בנושא. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי וחבר הוועדה השישי תומכים.

44. היו"ר מציע שחבר הוועדה הנוסף יהיה יו"ר של ועדת המשנה ושואל מי מהנוכחים מעוניין להצטרף לוועדת המשנה. חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי, חבר הוועדה השישי והמשתתף מצטרפים לוועדת המשנה.

45. היו"ר נועל את הישיבה.